

G. ALEVER’İN “BİR ŞEHİR ÇEŞİTLEMELERİ” ESERİ ÖRNEĞİNDE RESİM VE MÜZİK İLİŞKİSİ

Gökhan AYBULUS

Doç., Anadolu Üniversitesi, Devlet Konservatuarı, Müzik Bölümü, gokhanaybulus@anadolu.edu.tr, ORCID: 0000 – 0001 – 9989 – 0266

Aybulus, Gökhan “G. Alever’in ‘Bir Şehir Çeşitlemeleri’ Eseri Örneğinde Resim ve Müzik İlişkisi”. idil, 84 (2021 Ağustos): s. 1259–1274. doi: 10.7816/idil-10-84-10

ÖZ

Bu çalışmada resmin müzik üzerindeki etkisi araştırılmış, farklı dönemlerdeki örneklerine değinilmiştir. Bu bağlamda ülkemizdeki en güncel örnek olan “Buluşma Üzerine Deneyimler” projesinden söz edilmiş, içindeki eserlere ana hatlarıyla değinilmiştir. Projenin içerisinde yer alan tüm eserlerin incelenmesi bu çalışmanın kapsamını aşacağından, yalnızca Gizem Alever’in eseri incelenmiş ve eserin Devrim Erbil’in resimleriyle olan ilişkisi açıklanmıştır. Ülkemizde farklı iki sanat dalı arasındaki etkileşimin en çarpıcı örneklerinden olan bu eserlerin, aynı zamanda piyano ve oda müziği dağarına da büyük katkı sağladığı sonucuna varılmıştır. Bu çalışmada eserler üzerine yapılan analizlerin, bu eserleri seslendirmek isteyen sanatçılara da kılavuz olması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Resim, Müzik, Kompozisyon, Devrim Erbil, Gizem Alever

Makale Bilgisi:

Geliş: 1 Temmuz 2021

Düzeltilme: 5 Ağustos 2021

Kabul: 22 Ağustos 2021

Giriş

Sanat tarihine bakıldığında, sanat türlerinin birbiri ile etkileşim içinde olduğu ve bu etkileşimin sonucunda birçok yapıtın üretildiği görülmektedir. Bu etkileşim bazen bir sanat eserinin başka bir sanatçıya ilham vermesi, bazen de felsefi bir düşüncenin sanatçıyı etkilenmesi sonucunda olmuştur.

Birbiri ile etkileşim içinde olan sanat türleri incelendiğinde müzik ve resim sanatlarının birbirini yoğun şekilde etkilediği söylenebilir. "Resim ve müzik ve ilişkisi Mısır, Mezopotamya ve Anadolu-Grek uygarlıklarına kadar uzanmakta (Memiş, 2019:1) olup, çağlar boyu gelişerek büyümüştür.

Sanat tarihi insanlık tarihi kadar eskidir, müzik de sanat dalları arasında belki de en eskisidir. Zaman içinde farklı evrelerden geçerek gelişen müziğe özel bir değer verilmesi 1800'lü yıllarda başlar. Alman yazar Friedrich Schiller, sanatların duygular üzerindeki etkilerinin birbirlerine yakınlığından ve görsel sanatların doruğa ulaştığında – aralarındaki nesnel sınırları aşmaksızın – müzikselleşeceğinden söz eder. Müziğe karşı duyarlılığın bu dönemde uyanması rastlantı değildir. Bu dönem yeni bir gerçekçilik bilincinin uyandığı, doğa anlayışının değiştiği ve öznelciliğin ağır bastığı bir dönemdir (İpşiroğlu, 1994: 11).

Sanat türleri arasındaki etkileşim ise uzun zamandır hayatımızda olan bir olgudur. Müziğin, resim ile olan ilişkisi Romantik dönemde resim sanatındaki gerçeklik anlayışının değişmesiyle başlamıştır. Yeni bir ifade dili oluşturma çabası güden sanatçılar, 20. yüzyıla girerken bu iki birbirinden bağımsız olan resim ve müzik sanatının etkileşmesiyle doruk noktaya ulaşmıştır.

Her iki sanat dalının birbirlerini ne denli etkiledikleri, resimden esinlenilerek oluşturulmuş besteler veya müziğin tema alındığı tablolar ile kendini göstermektedir (Memiş, 2019: 1).

Disiplinlerarası çalışmaları farklı yönde yorumlayan Alman yazar Friedrich Theodor Vischer, güzel sanatların hayal etme yoluyla değişik türlere bölünebilmelerine olanak sağlanabileceğini söylemiştir. Yaratıcıyı anlamlaştırmada oldukça zengin bir niteliğe sahip olan hayal gücü, akıl ve ruh zenginliğinden beslenen kavramsal ya da simgesel güçler arasında gerekli bir bağlantı kurmaya başlar. Müzik sanatı, maddeden arınmış tek sanat olarak diğer sanatlardan kendini soyutlamıştır. İmge, duygu ve algı kapsamında insanları etkilemiş ve etkilemeye de devam etmektedir (Durna, 2011: 9).

Ses ve renk ilişkisi denildiğinde ilk akla gelen kavram hiç şüphesiz uyumdur. Uyum, ses ve renk bütünlüğünün parçası olarak karşımıza çıkar. Duyduğumuz ve gördüğümüz nesnelerde, hem ses hem de renk açısından belli bir düzen ve belli bir uyum aranmaktadır. Müzik ve onun temel öğelerinden olan ses, hareket ve ritim kavramları, resim sanatındaki ton, devingenlik ve ön arka ilişkilerine karşılık gelmektedir. Her iki sanat türünde görülen duygulanım hissi insanlar üzerinde büyük bir etki bırakmaktadır (Durna, 2011: 11). Renkler de aynı sesler gibi iyi kullanıldığında armonik bir düzen oluşturur ve sanata dönüşür (Uçar, 2019: 115).

Resim ve Müziğin Etkileşimi – Programlı Müzik

İki sanatın etkileşimi net olarak ilk defa Antonio Vivaldi'nin müziğinde karşımıza çıkar. Vivaldi bazı konçertolarında müzikle resim çizmiştir. En ünlüsü olan Op. 8 grubundan "Dört Mevsim"de mevsimlerin her biri, kendi özellikleriyle resimlenir. Keman solo ve yaylı çalgılar orkestrasının yer aldığı on iki konçertodan ilk dördünde her bölüm üç küçük bölmeye ayrılır ve kendi içinde bir konçerto biçimini tamamlar. Op. 8 konçertoları armoni ve buluşun yarışı olarak bir alt – başlık alır. Vivaldi her mevsime birer açıklayıcı sone koymuştur. Gök gürültüsü, hasat zamanı, buzdaki kayganlık, baharda öten kuşlar, bu yapıtın çalgılarla dile gelen sahneleridir. Vivaldi'nin Mevsimler'i Ludwig van Beethoven'ın 73 yıl sonra yazacağı Pastoral Senfoni'sinin ilk ışığıdır. Vivaldi'nin diğer betimleyici çalışmaları arasında Saka Kuşu (flüt konçertosu), Gece (fagot konçertosu), Denizde Fırtına ve Şüphe gibi yapıtları vardır (İlyasoğlu, 2001: 38).

Görüldüğü gibi Dört Mevsim aslında soneler için yazılmış ve ilk etapta edebiyat – müzik ilişkisi temelli bir eser olsa da İlyasoğlu'nun da belirttiği üzere sonelerdeki anlatımı seslerle resmetme yönüyle resim – müzik ilişkisine güzel bir örnektir. Vivaldi bu eserleriyle programlı müziğin ilk adımlarını atar. Programlı müzik ya da program müziği, sanatın birçok önemli dalının ifadelendirilmesinde olduğu gibi genellikle doğanın, duyguların, plastik ve görsel sanatların, hikayeye konu olan kahramanların ve belirli bir konunun müzik ile birlikte betimlenmesi olarak tanımlanabilir. Bu öge ile yazılan eserlerin genellikle kendilerine ait bir konusu ve bölümlerin ya da eserlerin başlıkları bulunmaktadır. Vivaldi'den sonra Franz Liszt ve Hector

Berlioz da programlı müzikler yazarak bu kavramı geliştirmişlerdir.

Liszt, çalgı müziğinin sınırlarını genişletmeyi ve müziğe yeni anlamlar yüklemeyi amaçlamıştır. Liszt resimden yola çıkarak eser yazan ilk besteci olarak müzik tarihinde ayrı bir yerdedir. "Deuxième Année de Pèlerinage: Italie" adlı eserinin ilk bölümü olan "Sposalizio"yu, büyük ressam Raphael'in "The Marriage of the Virgin" isimli tablosundan esinlenerek yazmıştır (<https://en.wikipedia.org/wiki/Sposalizio>, 04.06.2021, 17:35).

Müzik tarihinde resimden yola çıkarak eser yazan bir diğer önemli besteci de Modest Mussorgski'dir. Mussorgski, 1873'te ölen mimar ve ressam Viktor Aleksandroviç Hartmann'ın anısına ertesi yıl düzenlenen sergide yer alan on tablo üzerine bu eseri solo piyano için bestelemiş ve sergiyi gerçekleştiren arkadaşı, sanat eleştirmeni Vladimir Stasov'a ithaf etmiştir (Aktüze, 2007: 1609).

Resim ve müzik ilişkisini konu alan bir başka çalışma da 2019 yılında ülkemizde gerçekleştirilen "Buluşma Üzerine Deneyimler" isimli proje çalışmadır. Söz konusu çalışmada, ressam Devrim Erbil'in seçilmiş resimlerinden yola çıkılarak Oğuzhan Balcı, Gizem Alever, Hasan Barış Gemici ve Yusuf İzzeddin Mesci tarafından solo piyano, keman – piyano ve viyolonsel – piyano için eserler yazılmıştır.

Bu araştırmada, "Buluşma Üzerine Deneyimler" isimli proje kapsamında yazılan eserler resim-müzik ilişkisi bağlamında incelenilmiş ve yine bu kapsamda bestelenmiş olan Gizem Alever'in solo piyano için yazdığı "Bir Şehir Çeşitlemeleri" adlı eserin derinlemesine analizi yapılmıştır.

Buluşma Üzerine Deneyimler Albümünün İçerik Analizi

"Buluşma Üzerine Deneyimler" İstanbullu ressam Devrim Erbil ve dört bestecinin (Oğuzhan Balcı, Gizem Alever, Hasan Barış Gemici ve Yusuf İzzeddin Mesçi) bir araya geldiği bir albüm projesidir. Albüm 2 CD ve 1 DVD'den oluşmaktadır.

Görsel 1. "Buluşma Üzerine Deneyimler" Albüm Kapağı

Rejisör – yazar Mehmet Ergüven ve Oğuzhan Balcı'nın mimarı olduğu bu projenin kayıtları 2019 yılında İ. T. Ü. Türk Müziği Devlet Konservatuarı MİAM Stüdyolarında gerçekleştirilmiştir. Albümün içinde yer alan eserlerin piyano partileri makalenin yazarı tarafından seslendirilmiş olup, Keman sanatçısı Rüstem Mustafa ve Viyolonsel sanatçısı Çağlayan Çetin de bu kayıta yer almışlardır. CD'de sırasıyla Oğuzhan

Balcı'nın "Tarihi Yarımada'ya 4 Piyes", Hasan Barış Gemici'nin "Titreşimler", Yusuf İzeddin Mesci'nin "Titreşimlerin Öyküsü" ve Gizem Alever'in "Bir Şehir Çeşitlemeleri" başlıklı eserleri yer almaktadır (Erbil, 2021).

Tarihi Yarımada'ya 4 Piyes (Oğuzhan Balcı)

Keman ve Piyano için yazılmış eser "Samatya'da Akşamüstü", "İstanbul'da Bir Yalnız", "Sis Altında Fener" ve "Eyüpten Sultanahmet'e" başlıklı dört bölümden oluşmaktadır.

Kendisiyle yapılan görüşmede besteci eserini şu şekilde anlatmaktadır: "Devrim Erbil'in Tarihi Yarımada'yı resimlendirdiği çok sayıda yapıtı bulunmaktadır. İlk bakışta aynı başlık altında toplanabilecek olan bu yapıtların, birbirlerinden ne kadar farklı özelliklere sahip oldukları ayrıntılarında gizlidir. Çünkü Tarihi Yarımada, yüzyıllardır bünyesinde nice medeniyetler konuk etmiş ve tüm bu medeniyetlerin kültürel miraslarını da en somuttan en soyut anlayışa kadar barındırmayı sürdürmektedir. Somutluk ve soyutluk arasındaki bu geniş yelpaze resim sanatıyla anlatılabildiği gibi, müzik sanatıyla da yansıtılabilecek durumdadır. Bu dört piyes, Devrim Erbil'in yalnızca Tarihi Yarımada ile ilgili çalışmalarında bile resimlendirdiği çeşitliliğin müzikle anlatılmaya çalışıldığı bir müzik yapıtıdır" (Balcı, 2021).

Titreşimler (Hasan Barış Gemici)

Solo piyano için yazılmış eser, "Titreşimlerin Soyutlaması", "Kalbin Titreşimleri", "Suyun Titreşimleri" ve "Titreşimlerin Büyüsü" başlıklı dört bölümden oluşmaktadır. Bu müzik için ressamın birçok tablosundan faydalanılmıştır.

Kendisiyle yapılan görüşmede besteci eserini şu şekilde anlatmaktadır: "Birinci ve dördüncü bölümler Erbil'in soyut anlayıştaki resimlerinden, ikinci ve üçüncü bölümler ise İstanbul resimlerinden esinlenerek bestelenmiştir. Birinci bölüm "Titreşimlerin Soyutlaması", Erbil'in "Ritmik Soyutlama" isimli tablosundan ve bu anlayıştaki resimlerinden etkilenerek bestelenmiş olup, resimlerdeki ritmik hareketleri ve tekrarları esas alarak oluşturulan minimal atmosferleri yansıtmaktadır. İstanbul resimlerinden etkilenerek bestelenen ikinci bölüm "Kalbin Titreşimleri", Erbil'in İstanbul tablolarında kaybolan bir çocuğu anlatmaktadır. Üçüncü bölüm "Suyun Titreşimleri, Erbil'in mavi renklerinin hakim olduğu İstanbul ve soyut tablolarından esinlenilerek bestelenmiştir. "Titreşimlerin Büyüsü" ismini taşıyan son bölüm ise ressamın aynı başlığı taşıyan resminden esinlenerek bestelenmiştir. Bu bölüm önceki üç bölümden izler taşımaktadır" (Gemici, 2021).

Titreşimlerin Öyküsü (Yusuf İzeddin Mesci)

Viyolonsel ve piyano için yazılmış eser, "Küfe", "Yama", "Kefe" ve "Hare" başlıklı dört bölümden oluşmaktadır.

Kendisiyle yapılan görüşmede besteci eserini şu şekilde anlatmaktadır: "Eserin her bölümünde, farklı bir insan, farklı bir yaşantı ve farklı bir hikaye bulunmaktadır. Birinci bölüm "Küfe", Erbil'in resimlerinde kullandığı kuş figürlerinden esinlenerek hikayelendirilmiş ve bestelenmiştir. İkinci bölüm "Yama" solo viyolonsel için yazılmış bir bölümdür. Üçüncü bölüm "Kefe", Erbil'in kırmızı rengi odağında şekillenen tablolarından esinlenerek bestelenmiştir. Bu bölüm kabaca İstanbul uğruna yapılan savaşları tasvir eder. Son bölüm "Hare", Erbil'in mavi rengini işlediği tablolar; özellikle "Mavi İstanbul" tablosu temel alınarak bestelenmiştir" (Mesci, 2021).

"Bir Şehir Çeşitlemeleri" İsimli Eserin Müzikal Analizi

Gizem Alever

1994'de İstanbul'da doğdu. Lisans eğitimini 2016'da İ.T.Ü Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı kompozisyon bölümünden mezun olarak tamamladı ve aynı yıl İ.T.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Teorisi ve Kompozisyon Bölümü'ne girmeye hak kazandı. 2019'da "*Impact of Folk Music on the Works of Macedonian Classical Music Composers*" isimli tezi ile yüksek lisans eğitimini tamamladı. Lisans ve yüksek lisans eğitimi boyunca kompozisyon çalışmalarını Oğuzhan Balcı ve Eray Altınbükten ile sürdürdü. Bestecinin çeşitli üsluplarda yazılmış müzikleri "Sesin Yolculuğu Genç Besteciler Şenliği", "İ.T.Ü. Uluslararası Müzik ve Bilimler Sempozyumu", Selanik "SKG Bridges Festivali"nde seslendirildi. 2018'den bu yana İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Kompozisyon Bölümü'nde araştırma görevlisi olarak

çalışan Alever, şu an eğitimini İ.T.Ü Dr. Erol Üçer Müzik İleri Araştırmalar Merkezi'nde (MİAM) kompozisyon bölümünde doktora yaparak sürdürmektedir.

“Bir Şehir Çeşitlemeleri”

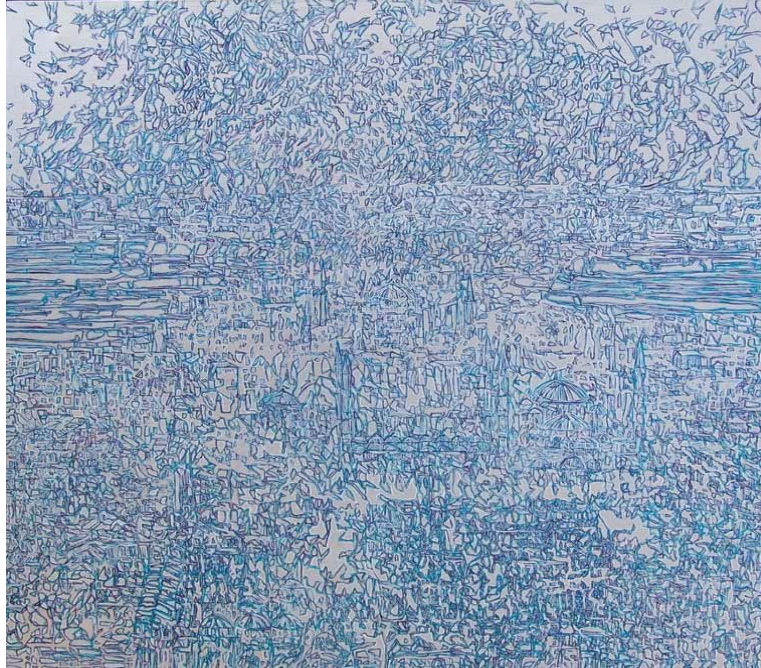
Yapılan görüşmede besteci eserini şu şekilde anlatmaktadır: “Bir Şehir Çeşitlemeleri, ressam Devrim Erbil' in ağırlıklı olarak İstanbul resimlerinden ilham alınarak yazılmış, dört bölümlü bir piyano müziğidir. Tonal yapısı resmin rengine göre belirlenmiş olan her bölüm, farklı birer resmi tasvir edecek şekilde tasarlanmıştır ve bir bütün içindeki her bölüm farklı karakterlere sahiptir” (Alever, 2021).

Bir Şehir Çeşitlemeleri, temelde 8 ölçümlük bir melodik iskelet yapı üzerinde kurgulanmıştır.

Şekil 1. Bir Şehir Çeşitlemeleri melodik iskelet yapısı

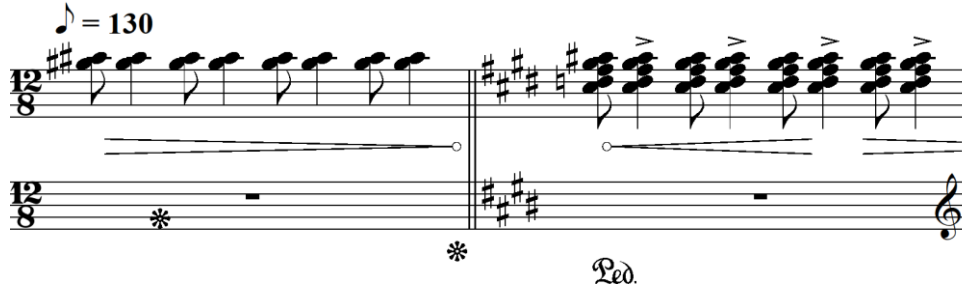
Birinci bölüm, müziğin tematik bölümüdür ve diğer bölümler, birinci bölümdeki çeşitli motiflerin deforme edilerek türetilmesiyle oluşturulmuştur.

Görsel 2. İstanbul Gizemi, Devrim Erbil

İstanbul Gizemi başlıklı ilk bölüm Devrim Erbil' in aynı ismi taşıyan resminden ilham alınarak bestelenmiştir. İlk 28 ölçü soyut bir atmosferde ve resmin uzaktan bakıldığındaki halini anlatır. Birinci bölüm

eski İstanbul' u ve burada birlikte huzur içinde yaşamış üç halkın (Rum, Musevi ve Müslüman halkları) İstanbul'daki varlıklarını tasvir eder. Bu tasvir, müzik içindeki çeşitli motiflerle sembolize edilir. Örneğin, 29. Ölçüden itibaren sağ eldeki 12/8' lik motif, (kısa – uzun, kısa-uzun) kiliselerde ayin esnasında dolaştırılan buhurdanlığın çıkardığı sesi tasvir eder 31. Ölçüde başlayan ve birinci bölümün sonuna kadar devam eden sol eldeki melodik hat, eski İstanbul' da yaşamış üç halkın geleneksel müziklerini sırasıyla tasvir eder.

Şekil 2, ölçü 29-30

Şekil 3, ölçü 31-32 sol elde Rum Ortodoks ilahisi tasviri

38

p

mp

Ped. *

40

mp

Ped. *

41

mf

Ped. *

Şekil 4, ölçü 38-42 sol elde Seferad Yahudi müziği tasviri

57 (8) *ppp*

59 (8) *p*

61 (8)

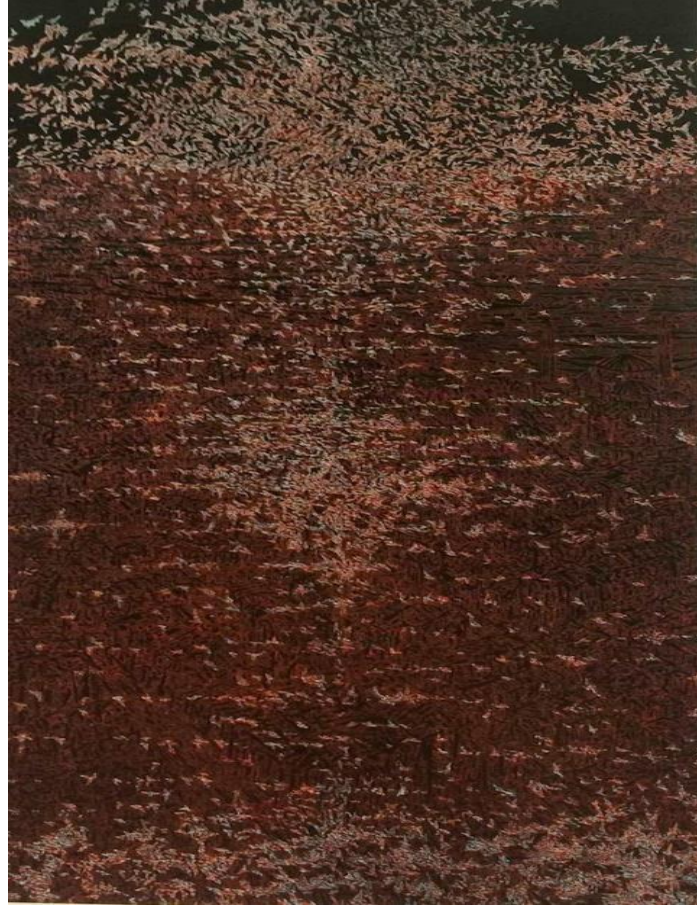
pp *Ped.* *

Ped. *

Ped. *

Şekil 5, 57- 61 sol elde hicazkar makamı tasviri

İkinci bölüm "İstanbul Kara", Devrim Erbil' in aynı ismi taşıyan resminden ilham alınarak bestelenmiştir. İkinci bölümün girişi, uzun akor duyumlarıyla başlar. 7. Ölçüden itibaren melodik iskelet temanın aralıklarının değiştirilmiş, deforme edilmiş hali duyulur. İskelet tema bu kez daha ağır tempoda ve karamsar bir yapıda duyulur.

Görsel 3. İstanbul Kara, Devrim Erbil

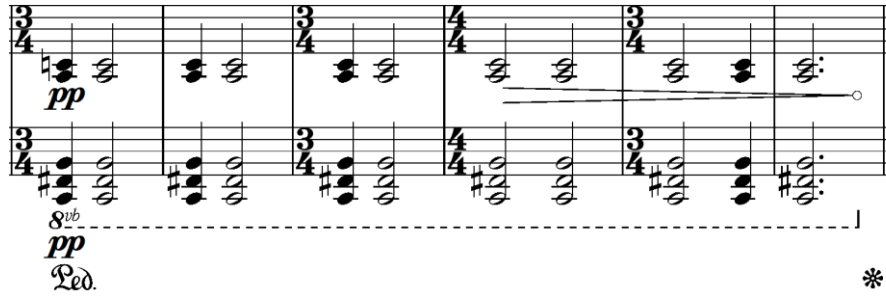

Şekil 6. İstanbul kara ilk 4 ölçü

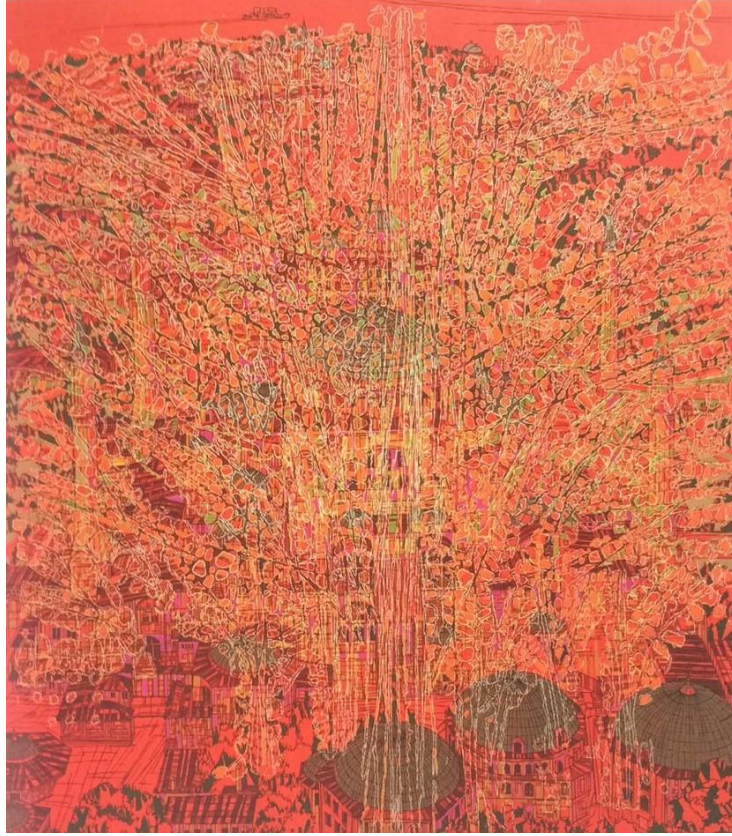
Şekil 7. İstanbul Kara ölçü 7-21

İkinci bölüm, ilk bölümde sağ elde sıkça duyduğumuz “kısa – uzun” motifi ile sonlanmaktadır.

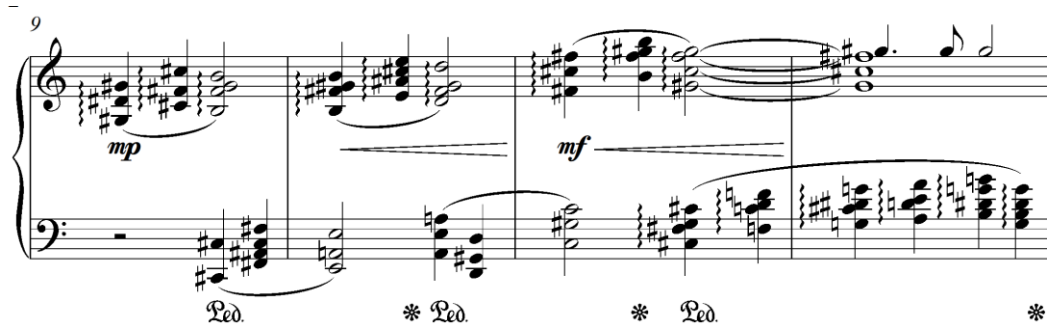
Şekil 8. ölçü 39 – 44

Üçüncü bölüm “Güz”, Devrim Erbil' in "*İstanbul, Ayasofya Renkleri*" isimli resminden ilham alınarak bestelenmiştir Bu müzikte Ayasofya'nın bahçesindeki ağacın gölgesinde uykuya dalan bir genç kızın gördüğü rüya tasvir edilmiştir. Genç kız, rüyasında İstanbul sokaklarında vals yaptığını görmektedir.

Görsel 4. İstanbul, Ayasofya Renkleri, Devrim Erbil

Üçüncü bölüm bağımsız bir karaktere sahip olsa da, diğer bölümlerle ortak taşıdığı motifler ile bağlılık oluşturmaktadır. Örneğin 9 - 12. ölçüler arasında sağ elde iskelet melodik temanın sadeleşmiş halini görmekteyiz.

Şekil 9. Güz, ölçü 9-12

13-15. ölçüler arasında “kısa -uzun” motifinin kullanımı diğer bölümlerle bütünlük sağlamaktadır.

13 **molto rit.**

13 14 15

pp

Red. *

Şekil 10. ölçü 13-15

16. ölçüde üçüncü bölümün karakterini oluşturan 5/8' lik vals teması başlamaktadır. Bu vals teması önce F# majör tonunda, daha sonra Fa majör tonunda karşımıza çıkar. Besteci, resimdeki turuncu renkleri ile bu tonları birlikte duyumsadığı için bu tonları özel olarak seçmiştir.

29 **a tempo**

29 30 31 32 33 34

p

mf

Şekil 11. ölçü 29-34

Şekil 12. ölçü 57- 63

Dördüncü bölüm “Kadıköy’de Noel”, Devrim Erbil’ in "Nar Çatladı" adlı resminden ilham alınarak bestelenmiştir. Müzik minimalist yapıdadır ve Kadıköy’lü bir ailenin Noel sevincini anlatır. Müzikteki tekrarlayan tiz notalar kar ve nar tanelerini ve ayrıca yeni yıldan beklenen umudun simgesidir.

Görsel 5. Nar Çatladı, Devrim Erbil

Allegro

*

Şekil 13. ölçü 1- 10

38. ölçüden itibaren iskelet melodik tema sağ elde üst notalarda karşımıza çıkar.

Ped.

Şekil 14, ölçü 36- 43

68-77. ölçüler arasında iskelet melodik yapının ikinci yarısının kullanımını görüyoruz (Figür 1, 5. ölçüden itibaren olan kısım). Dördüncü bölümde bu melodik yapı kürdilihicazkar makamını andırarak karışımıza çıkmaktadır.

Şekil 15. ölçü 68-77

Sonuç

Tarih boyunca resim ve müzik arasında etkileşim olduğu ve ortak eserler verildiği Vivaldi'nin "Dört Mevsim", Liszt'in "Sposalizio" ve Mussorgski'nin "Bir Sergiden Tablolar" gibi eserleri ile görülmüştür. Bu etkileşimin Buluşma Üzerine Deneyimler projesi sayesinde günümüzde de devam ettiği görülmektedir. Proje için bestelenen eserlerin bazıları Erbil'in resimleriyle bire bir uyumaktadır. Bu eserlerden kimileri tablolarla aynı ismi taşımaktadır. Bunların yanında albümde yer alan diğer eserler belirli bir tablodan esinlenerek değil, Erbil'in resimlerinde kullandığı renklerden veya simgelerden esinlenerek bestelenmiştir.

Ülkemizde resim – müzik arasındaki etkileşimin yeni ve çarpıcı örneklerinden olan bu eserlerde besteciler modern müzik tekniklerini de sıklıkla kullanmışlardır. Bu önemli yapıtlar aynı zamanda piyano ve oda müziği dağarına büyük katkı sağlamıştır. Eserler üzerine yapılan analizlerin, bu eserleri seslendirmek isteyen sanatçılara da klavuz olacağı düşünülmektedir.

Kaynaklar

- Aktüze, İrkin. Müziği Okumak Cilt-5. İstanbul: Pan Yayıncılık, 2007.
- Alever, Gizem. Kişisel Görüşme, 29.06.2021.
- Balcı, Oğuzhan. Kişisel Görüşme, 30.06.2021.
- Durna, Durdu Meltem. Resimde Ses, Müzikte Renk İlişkisi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Resim Anasanat Dalı yayımlanmış yüksek lisans tezi, 2011.
- Erbil, Devrim. "Buluşma Üzerine Deneyimler", best.: Oğuzhan Balcı, Hasan Barış Gemici, Yusuf İzzeddin Mesci, Gizem Alever, CD – DVD, 2020.
- Gemici, Hasan Barış. Kişisel Görüşme, 01.06.2021.
- İlyasoğlu, Evin. Zaman İçinde Müzik. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2001.
- İpşiroğlu, Nazan. Resimde Müziğin Etkisi; Yeni Bir Alımlama Boyutu. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1994.
- Memiş, Hülya. XIX. Yüzyıldan Günümüze Müzik ve Resim Sanatının Birbirleriyle Olan Etkileşimleri. İstanbul: Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü , yayımlanmış yüksek lisans tezi, 2019.
- Mesci, Yusuf İzzeddin. Kişisel Görüşme, 02.07.2021.
- Uçar, Tevfik Fikret. Görsel İletişim ve Grafik Tasarım. İstanbul: İnkılap Kitabevi, 2019.

İnternet Kaynakları:

<https://en.wikipedia.org/wiki/Sposalizio>, 04.05.2021, 17:35.

THE INTERACTION BETWEEN PAINTING AND MUSIC IN G. ALEVER'S "BİR ŞEHİR ÇEŞİTLEMELERİ"

Gökhan AYBULUS

ABSTRACT

Throughout the history of art, the interaction between various branches of art has been a focal point. In this study, we have analysed the effects of painting on music and covered different samples of this interaction in various periods. In this context, we have studied one of the most recent examples of this interaction in Turkey, namely, "Buluşma Üzerine Deneyimler", and addressed the included works in general. Since it is not aimed to cover all works included in the project, only the work of Gizem Alever was analysed and the work's relation with Devrim Erbil's paintings was explained. We have concluded that these works, as the most striking examples of the interaction between painting and music in Turkey, also contribute to the repertoire of piano and chamber music. Analyses performed in regard to the works are also aimed to assist the performers who wish to play these works.

Keywords: Painting, Music, Composition, Devrim Erbil, Gizem Alever